

Aina on
oikea ikä

Järvenpään kaupunki

Ikääntyneiden
hyvinvointisuunnitelma

2018–2019

Hyvä lukija,

kädessäsi on Järvenpään Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman tavoitteena on edistää ikääntyneiden järvenpääläisten toimintakykyä, hyvinvointia ja osallisuutta. Suunnitelma on lakisääteinen, ja se linjaa toimintaa Järvenpäässä vuosille 2018–2019. Suunnitelma vahvistaa tällä hetkellä toimivia käytänteitä sekä nostaen esiin ikääntyneeseen väestöön kohdentuvia kehittämiskohteita. Meneillään olevien sote- ja maakuntauudistuksen ja siitä johtuvan kuntien tehtävien ja toiminnan uudistumisen vuoksi tämä suunnitelma on laadittu ainoastaan kahdelle vuodelle eikä koko valtuustokaudelle.

Järvenpäässä ikääntyneiden hyvinvointia, toimintakykyä ja osallisuutta edistetään jo tänä päivänä eri tahojen yhteistyönä monin eri keinoin. Ikääntyneet itse ovat vahvasti mukana tässä kehittämistyössä. Seniorikotien rakentaminen palvelujen äärelle, julkisen liikenteen kehittäminen, Myllytien toimintakeskus kohtaamis- ja harrastamispaikkana sekä rakenteilla oleva Hyvinvointikampus ja JUST luovat perustaa terveydelle, yhdessä tekemiselle ja hyvinvoinnille. Uuden teknologian hyödyntäminen sekä sähköisten palvelujen kehittäminen monipuolistavat palveluja ja niiden saatavuutta.

Aktiivinen järjestöjen toiminta ja vapaaehtoistyö, kattavat kulttuuri-, sivistys- ja liikuntapalvelut sekä monipuolinen yritystoiminta luovat mahdollisuuksia harrastamiseen, osallisuuden ja hyvinvointiin. Kotona asumisen palvelujen ja omaishoidon sekä ikääntyneiden palveluasumisen ja perhehoidon aktiivinen kehittämistyö sekä laatusuosituksen mukainen ikääntyneiden palvelurakenne lisäävät ikääntyneiden mahdollisuuksia olla mukana ja osallisina.

Ikääntyneen kokema yksinäisyyden tunne on erittäin yleistä, onpa kyse yksin tai palvelutalossa asuvasta vanhuksesta. Yksinäisyys heikentää ikääntyneen elämänlaatua ja terveyttä eri tavoin ja voi lisätä myös muistihäiriöitä. Yksinäisyyden tunnistaminen ja yksinäisyyden vähentäminen sekä osallisuuden lisääminen kaikin mahdollisin keinoin on kaupungissamme suuri haaste, johon voimme vaikuttaa yhdessä. Tarvitsemme läheisiä, kaupungin toimijoita ja vapaaehtoisia. Tarvitsemme asiantuntijuutta, tarpeenmukaisia palveluja, eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja koordinointia sekä läheisten läsnäoloa.

Järvenpäässä 28.12.2017

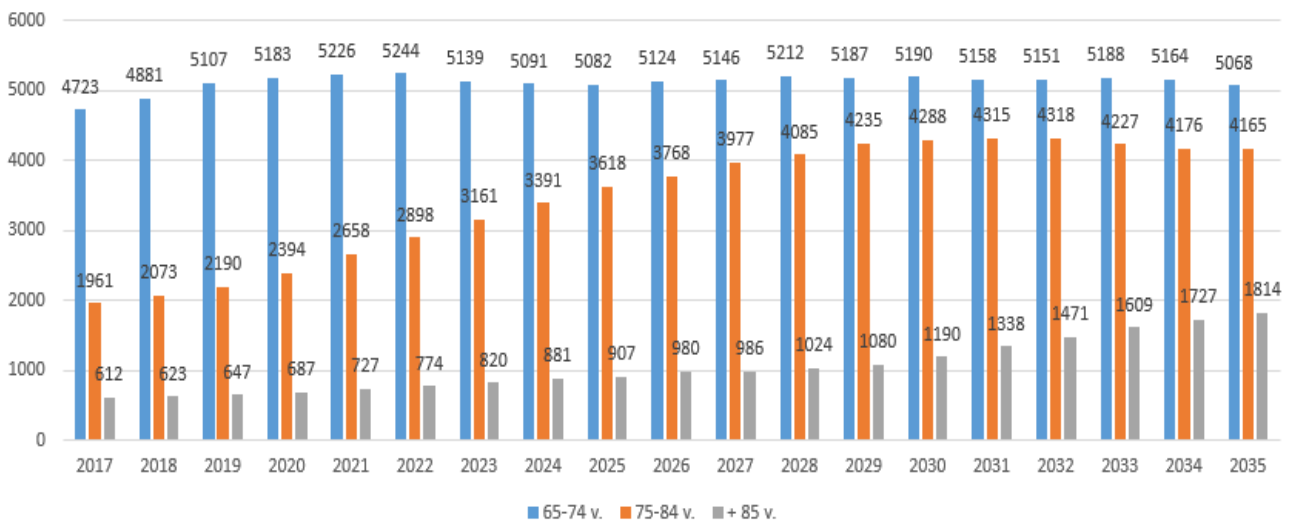
Johanna Sinkkonen
koti- ja erityisasumisen johtaja

Leena Peltosaari
eläkeläisneuvoston puheenjohtaja

AINA ON OIKEA IKÄ – HYVINVOIVA IKÄÄNTYMINEN JÄRVENPÄÄSSÄ

Tämä suunnitelma on Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi laadittava lakisääteinen suunnitelma. Suunnitelma koskettaa ikääntyvän väestön tilaa ja tulevaisuutta Järvenpäässä. Se on työstetty kaupunkitasoisena prosessina, jossa ovat olleet mukana ikääntyneiden, järjestöjen ja eri toimijoiden edustajat. Suunnitelma on laadittu vuosille 2018–2019 sote- ja maakuntauudistuksesta johtuen.

Väestörakenteen muutos näkyy Järvenpäässä ikääntyneiden määrän kasvuna ja eliniän pitenemisenä sekä palvelutarpeen lisääntymisenä (kuva 1). Tämä edellyttää ennaltaehkäisevää, oikea-aikaista sekä osallisuutta ja toimintakykyä tukevaa toimintaa ja palveluja. Väestön ikärakenteen muutoksesta seuraa, että kaupungin on ennakoitava laajasti entistä iäkkäämmän väestön tarpeita.

Kuva 1: Järvenpään kaupungin väestösuunnite vuosille 2017–2035

Järvenpään kaupungin ikäpoliittisena strategiana on edistää mahdollisimman terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaavia toimia, kuten

- esteettömiä ja turvallisia asuin- ja elinympäristöjä ja näitä tukevaa yhdyskuntasuunnittelua ja mm. toimivia liikenne ratkaisuja
- hyvää vapaa-aikaa, harrastamista, elinikäistä oppimista ja sosiaalisten suhteiden ylläpitoa tukevaa toimintaa ja tiloja
- oikea-aikaisia ja lähellä kuntalaista olevia keskitettyjä ja yksilöllisesti räätälöityjä palveluita, jotka mahdollistavat kotona asumisen ja tukevat hyvinvointia sekä terveyttä.

1.1 Järvenpään kaupungin strategia

Sote- ja maakuntauudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi Järvenpään kaupunkiin. Muutoksella on vaikutusta Järvenpään kaupungin prosesseihin ja sitä tukevaan organisaatioon, talouteen, tukipalveluihin, luottamushenkilöorganisaatioon ja poliittiseen päätöksentekojärjestelmään sekä kaupungin sääntöihin. Tulevaisuuden kunnan kuntakuvien ja sen keskeisten tavoitteiden näkökulmasta on tou-

kokoussa 2017 hyväksytty Järvenpään kaupungin ydin- ja tukiprosessit (kuva 2), jossa painopisteinä ovat hyvinvointi ja elinvoimaisuus sekä osallistuminen ja vaikuttaminen. Tämä Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma on osa kaupungin strategiaa ja sen keskeiset linjaukset on laadittu kaupunkistrategian pohjalta.

Kuva 2. Järvenpään kaupungin perustehtävät sekä strateginen ohjaus ja tuki

Terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaaminen on yksi tärkeimpiä tavoitteita Järvenpäässä. Yleensä ottaen ikääntyneet ovat terveempiä kuin aiemmin; alle 80-vuotiaiden toimintakyky on kohentunut ja koettu terveys on parempi verrattuna vanhempiin ikäluokkiin. Palvelutarve kasvaa 80 ikävuoden jälkeen yksilöllisesti ja suurimmalla osalla yli 90-vuotiaista on toimintakyvyn rajoitteita.

Järvenpäässä painotetaan osallisuutta, toimintakykyä ja kotona asumista tukevien toimintatapojen kehittämistä. Keskiössä on ikääntyneen toimiva arki, toimintakykyisyyden vahvistuminen ja voimaantuminen hänen omassa elinympäristössään. Yksinäisyyden kokeminen on yleistä ikääntyessä sekä kotona asuvien että palvelutaloissa asuvien ikääntyneiden parissa. Läheisillä ja omaisilla on keskeinen merkitys yksinäisyyden vähentämisessä. Toimintakyvyn heikkeneminen ei jakaudu väestössä tasaisesti, sillä sosioekonomiset erot vaikuttavat toimintakykyyn myös iäkkäillä. Ikääntyneiden toimintakykyä tukevat monipuoliset palveluverkostot ja -kumppanuudet elinkeinoelämän, 3. ja 4.- sektorin sekä muiden toimijoiden kanssa ovat vasta kehittymässä.

Teknologia ja digitaalisuus tuovat monelle seniori-ikäiselle käyttäjälle haasteen palvelujen saavuttamisessa. Riskinä on, että erityisesti vanhimmat eläkeikäiset ja vähemmän tietoteknologiaa käyttäneet jäävät tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin vaikuttamisen ja palvelujen saatavuuden ulkopuolelle, jolloin itsenäisyys, omatoimisuus ja toimintakykyisyys saattavat vaarantua. Tämä voi johtaa palvelujen ulkopuolelle jäämiseen, syrjäytymisen kokemuksiin, yksinäisyyteen ja palvelutarpeen kasvamiseen. Kuntien ja toimijoiden on tuettava ikääntyneiden osaamista ja valmiuksia teknologian hyödyntämiseen. Digitalisaatiolla luodaan entistä paremmat ja luotettavimmat palveluketjut hyvää elämää ja eri elämäntilanteita varten.

1.2 Keskeiset linjaukset vuosille 2018–2019

Mahdollisimman terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaaminen on tärkeimpiä varautumistoimia ikääntyvässä Suomessa ja Järvenpäässä. Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen Kuntaliitto ovat antaneet elokuussa 2017 ikääntyneiden palvelujen kehittämisen ja arvioinnin välineeksi palvelujen laatusuosituksen, jonka tavoitteena on sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä ikääntyneiden palvelujen järjestelmä.

Laatusuosituksen keskeiset sisällöt ovat mahdollisimman toimintakykyisen ikääntymisen turvaaminen, asiakas- ja palveluohjauksen kehittäminen, laadun tekijöiden merkittävyys, ikäystävällinen palvelurakenne sekä teknologia.

Ikääntyneillä pitää iästä ja toimintakyvystä riippumatta olla mahdollisuus elää omanlaistaan hyvää elämää omissa yhteisöissään. Hyvä elämänlaatu ei ole pelkästään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tai eriasteista hoidon ja huolenpidon tarpeen arviointia ja siihen vastaamista. Kyse on laajasti hyvän elämän edistämisestä eli hyvän elämänlaadun, itsemääräämisoikeuden ja toimivan arjen turvaamisesta. Siihen tuovat parannuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja palvelujen laadun parantaminen.

Järvenpään Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman laadinnan pohjana oli laaja-alainen työryhmätyöskentely ikääntyneiden, järjestöjen ja eri kaupungin sektoreiden välillä. Tämän työskentelyn sekä laatusuosituksen, lainsäädännön, ikäpoliittisten linjausten sekä kaupungin strategian pohjalta Järvenpään kaupungin Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmaan on valittu kolme varsinaista teemaa.¹

Nämä teemat ovat:

- **Osallisuus, vaikuttaminen ja vapaa-aika**
- **Elinvoimaisuus ja turvallinen ympäristö**
- **Toimintakykyä tukevat palvelut**

Jokainen teema sisältää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä teknologian ja digitaalisuuden näkökulmat, joista muodostuu painopisteet (kuva 3). Suunnitelman liitteenä on tavoite- ja toimenpidesuunnitelma, jonka toteutumista seurataan ja arvioidaan kaupungin toiminnan raportoinnin yhteydessä.

Kuva 3. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman painopisteet vuosille 2018–2019.

¹ Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja parantamiseksi 2017-2019
Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalousta
Kuntalaki
Järvenpään kaupungin strategia

1. OSALLISUUS, VAIKUTTAMINEN JA VAPAA-AIKA

Kaikissa elämän vaiheissa järvenpäläisillä tulee olla mahdollisuus vaikuttaa, tuntea olevansa osallinen sekä osallistua mielekkääseen tekemiseen. Tämä koskettaa jokaista ikääntynyttä, onpa hän vireässä vaiheessa oleva seniori, kotiin annettavien palvelujen turvin elävä tai palveluasumisen piirissä oleva ikääntynyt. Osallisuudella voidaan vähentää hyvinvoinnin suurimpia aiheuttajia: yksinäisyyttä, passivoitumista sekä merkityksettömyyden ja osattomuuden tunnetta. Järvenpäässä ikääntyneiden osallisuudesta ja vaikuttamismahdollisuuksista huolehditaan monin eri tavoin kaupungin eri palvelualueiden, järjestöjen, yhdistysten ja neljännen sektorin vapaaehtoistoimijoiden yhteistyöllä. Vaikuttamismahdollisuuksia toteutetaan esim. järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia, asiakasraateja ja palvelujen käyttäjistä koottuja kehittämissyhteisöjä sekä tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen omaaloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Ihmisen oppimiskyky säilyy läpi koko elämän. Uskallus ja halu oppia ja kokeilla uutta on uuden oppimisen perusta myös iän karttuessa. Harrastukset ja mielekäs yhdessä tekeminen lisäävät osallisuutta ja hyvän elämän kokemuksia.

Ikääntyneille on tarjolla monia eri liikuntamuotoja, kirjastopalveluja, kulttuuritapahtumia ja taidenäyttelyitä, mutta myös itse tekemisen mahdollisuuksia. Järvenpään Opisto, eläkeläisjärjestöt ja eri yhdistykset sekä yritykset tarjoavat mahdollisuuksia uuden oppimiseen ja ajassa kiinni pysymiseen.

Vuosien 2018–2019 keskeiset tavoitteet:

- **Osallisuuden ja osallistumisen mahdollistaminen:** Esteettömiä ja toimintaan sopivia kokoon-tumis-, harrastus- ja liikuntatiloja ja toimintamuotoja on riittävästi. Myös tieto tapahtumista, tilaisuuksista ja vapaa-ajan toiminnasta on saavutettavaa ja monikanavaista.
- **Vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen:** Ikääntyneet ovat mukana tasavertaisina kuntalaisina kehittämässä Järvenpään kaupunkia ja sen tarjoamia palveluja. Monikanavaisuuden turvaaminen on keskeistä tiedon saannin, asioinnin ja päätöksenteon edistämiseksi. Ikääntyneiden digiosaamista lisätään.
- **Mielekäs vapaa-aika:** Järjestetään monipuolista eri ihmiselle soveltuvaa toimintaa. Tuetaan yhdistysten, järjestöjen, seurojen ja yksittäisten vapaaehtoistoimijoiden sekä yritysten toimintaa julkisen sektorin rinnalla ikääntyneiden hyvän vapaa-ajan lisääjinä. Lisätään kulttuuritarjontaa sekä muita monipuolisia vapaa-ajan viettämisen ja harrastamisen mahdollisuuksia ikääntyneille. Turvataan elinikäisen oppimisen mahdollisuus osaamisen lisääntymiseksi.
- **Toimintakyvyn ja liikkumisen lisääminen:** Huolehditaan esteettömistä liikuntapaikoista ja edistetään ikääntyneiden kuntalaisten liikkumista ja toimintakykyä. Jatketaan sosiaali- ja terveyspalveluissa käytössä olevaa varhaisen puuttumisen mallia osana ikääntyneiden kaatumisen ehkäisyä.
- **Eri ikäpolvien kohtaaminen:** Eri ikäpolvien yhdessä toimimista ja yhteisöllisyyttä lisätään kehittämällä erilaisia kohtaamisen mahdollisuuksia ja tapahtumia.

Järvenpään kaupunki luo mahdollisuuksia ja edellytyksiä asukkaille ja yhdistyksille osallistua kaupungin kehittämiseen ja toimintaan.

Tavoitteena on matalan kynnyksen osallistuminen, johon kannustetaan tiedon avoimuudella ja oikea-aikaisella viestinnällä.

Osallistumisen mahdollisuuksien tulee kuitenkin olla yhdenvertaisia asukkaiden toimintakyvystä riippumatta.

Kaupunki mahdollistaa kansalaistoimintaa tarjoamalla tiloja, taloudellista tukea sekä keskitettyjä palveluja. Kaupungilla on myös aktiivinen rooli paikallisen yhteisöllisyyden vahvistamisessa.

2. ELINVOIMAIKUUS JA TURVALLINEN YMPÄRISTÖ

Omassa kodissa asuminen edellyttää toimintakyvyn ylläpitämistä sekä ennaltaehkäisevästi että palvelujen aikana.

Vuonna 2017 toteutetun asumiskyselyn perusteella enemmistö ikääntyneistä haluaisi asua nykyisessä asunnossa esteellisyys-tekijöistä huolimatta. Keskustassa asuminen kiinnostaa ikääntyneitä ja varsinkin rakenteilla oleva palvelu/hyvinvointikortteli. Kaupungissa tehdään liikenteeseen ja turvallisuuteen liittyvä kyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään kaupungin kehitystyössä.

Kotona asuvien ikääntyneiden osalta vanhoissa kerrostoiloissa on esteettömyyden osalta haasteina mm. hissien puute ja asuntojen esteellisyys. He kokevat turvattomuutta erityisesti pimeinä aikoina sekä liukkailla keleillä liikkuaan.

Kunnallisten ja yksityisten palvelujen saatavuus on keskeistä kotona asumisen turvaamiseksi. Peruselämään kuuluvien palvelujen kuten kauppa, pankki, posti, kirjasto ym. kunnalliset palvelut ovat tärkeää tukea sellaista yhdyskuntasuunnittelua, että ne ovat sijainniltaan ja aukioloiltaan kaikkien kuntalaisten saatavissa ja saavutettavissa.

Kaupungin elinvoimatehtävä on mahdollistaa laadukas ja vuorovaikutteinen kaupunkiympäristö asukkaille ja yrityksille.

Kaupungin elinvoimaisuutta rakennetaan tehokkaalla ja toimivalla kaupunkisuunnittelulla ja maankäytöllä, joka tukee asukkaiden ja yritysten tarpeita.

Kaupunki toimii kehittämisen alustana, jolla mahdollistetaan asukkaiden, yritysten ja yhdistysten, aktiivinen kaupungin kehittäminen. Asukkaat ovat osallisina kaupunkisuunnittelussa.

Kaupungin tehtävä on turvata toimiva, tarkoituksenmukainen ja laadukas infrastruktuuri. Kaupunkimarkkinoinnilla lisätään kaupungin tunnettavuutta ja vetovoimaisuutta.

Vuosien 2018–2019 keskeiset tavoitteet:

- **Elinympäristö:** Liikenneympäristöä kehitetään niin, että se tukee ikääntyneiden omaehtoista liikkumista esteettömästi ja saavutettavasti. Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan esimerkiksi helposti kuljettavat ja valaistut reitit, levähdyspaikat, jalan kulku ja palveluliikenteen saavutettavuus.
- **Turvallisuus:** Huomioidaan asuin- ja elinympäristön yleinen turvallisuus. Huolehditaan teiden, jalkakäytävien ja pyöräteiden kunnossapidosta sekä valaistuksesta. Huomioidaan liikennevalojen osalta teiden ylitykseen vaativa katveaika erityisesti niillä kulkuväylillä, joissa ikääntyneitä kuntalaisia liikkuu paljon.
- **Asuminen:** Asuntokantaa kehitetään esteettömäksi ja yhteisölliseksi. Uudistuotannossa huomioidaan uudet asumismuodot, monipuolisuus ja innovaatiot, jotka lisäävät yhteisöllisyyttä.
- **Palvelujen saavutettavuus ja saatavuus:** Ikääntyneet kuntalaiset huomioidaan elinkeinopalvelujen ja kunnan tuottamien palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

3. TOIMINTAKYKYÄ TUKEVAT PALVELUT

Kaupungin ja sosiaali- ja terveystalvelujen lähtökohtana on varmistaa asiakkaan tarpeen mukaiset, vaikuttavat ja toimintakykyisyyttä tukevat palvelut. Tuetaan kuntalaisen toimintakykyistä ja hyvää elämää omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Se onnistuu oikein kohdennetuilla ja oikea-aikaisilla palveluilla ja kuntalaisen voimavarojen tukemisella yhdessä hänen verkostonsa ja erikumppanuuksien kanssa.

Laadukkaat palvelut tarkoittavat kokemusta hyvästä kohtaamisesta ja vuorovaikutuksesta palvelujen aikana. Tärkeää on myös autetuksi tuleminen kokemus. Vuoden 2017 aikana toteutettujen ikääntyneiden palvelujen asiakastytyväisyyskyselyjen perusteella palvelujen laatu ja asiakastytyväisyys on korkea.

Toimiva palveluneuvonta ja – ohjaus, ennaltaehkäisy ja kuntoutus, teknologian hyödyntäminen sekä palvelujen vaikuttavuus ovat keskeisiä asioita asiakaslähtöisten palvelujen järjestämiseksi ja tuottamiseksi. Osaavaa ja oikein mitoitettu henkilöstö on edellytys turvallisen ja laadukkaan palvelun takaamiseksi.

Järvenpäässä ikääntyneille suunnattujen palvelujen rakenne on valtakunnallisen laatusuosituksen mukainen. Viime vuosien aikana kehitetty erityisesti kotona asumista tukevia palvelukokonaisuuksia, toimintakykyä ja kuntoutusta edistäviä palveluja sekä asumisen monimuotoisuuden ja yksilöllisyyden huomioimista. Painopisteinä ovat omaishoidon ja perhehoidon palvelumallien kehittäminen.

Suurin osa iäkkäistä ihmisistä ei tarvitse säännöllisesti sosiaali- ja terveystalveluja. Monet sairaudet kuitenkin lisääntyvät iän myötä, mitkä lisäävät kaikkein vanhimpiin ikäluokkiin kuuluvien palvelujen tarvetta.

Tavoitteena on turvata mahdollisimman terve ja toimintakykyinen ikääntyminen koko ikääntyneelle väestölle sekä laadukkaat ja vaikuttavat palvelut niitä tarvitseville iäkkäille henkilöille niin sosiaalisesti kuin taloudellisesti kestävä palvelujen kokonaisuudella. (STM:n Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017-2019)

Vuosien 2018–2019 keskeiset tavoitteet:

- **Kotona asumisen tukeminen:** Tuetaan ikääntyneiden kuntalaisten kotona asumista, toimintakykyisyyttä ja omatoimisuutta erilaisissa tilanteissa, vähennetään yksinäisyyden kokemusta ja mahdollistetaan palvelujen piirissä olevien osallisuus kaupungin toimintaan ja palveluihin.
- **Oikea-aikaiset ja toimintakykyä tukevat palvelut:** Huolehditaan toimivasta ja oikea-aikaisesta palveluneuvonnasta ja – ohjauksesta. Tuetaan lähiverkoston, kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten roolia aktiivisen arjen toteutumisessa sekä omatoimisuutta ja voimavaroja tukevissa palveluissa.
- **Laadukkaat palvelut:** Kehitetään yksilöllisiä ja joustavia palvelurakenteita, valinnan vapautta ja monimuotoisia palveluratkaisuja. Kehitetään jatkuvasti laatua ja turvataan palvelujen saavuus ja saavutettavuus.
- **Henkilöstö:** Varmistetaan osaava ja oikein kohdennettu henkilöstö laadukkaiden palvelujen turvaamiseksi.
- **Asiakasosallisuuden mahdollistaminen:** Tuetaan asiakkaan mahdollisuutta vaikuttaa palvelujen kehittäjänä, jossa asiakkaan ääni ja oma rooli ovat palveluissa keskeisimpiä.

LIITE 1: Tavoite- ja toimenpidesuunnitelma 2018–2019

OSALLISUUS, VAIKUTTAMINEN JA VAPAA-AIKA	
Tarkennettu tavoite	Toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi
<p>Osallisuuden ja osallistumisen mahdollistaminen <i>Esteettömiä ja toimintaan sopivia kokoontumis-, harrastus- ja liikuntatiloja ja toimintamuotoja on riittävästi. Myös tieto tapahtumista, tilaisuuksista ja vapaa-ajan toiminnasta on saavutettavaa ja monikanavaista.</i></p>	<p>Mahdollistetaan nykyisten ja suunnitteilla olevien tilojen riittävyys ja tehokas käyttö eri toimijoiden yhteistyöllä. Kaupunki voi tarvittaessa koordinoida käyttäjien yhteistyötä. Kaupunki lisäksi kohdentaa liikuntapaikkojen tuettuja käyttövuoroja ikääntyneille.</p>
	<p>Kaupunki edistää asukkaiden osallisuutta, osallistumista ja vaikuttamista eri kanavien kautta.</p>
	<p>Yhdistykset, seurat, vapaaehtoistoimijat ja yritykset kehittävät yhdessä kaikille ikääntyneille heidän toiveidensa mukaista toimintaa, huomioiden myös ne henkilöt, jotka eivät toimi järjestöissä. Mahdollisuuksien mukaan tuetaan kohdeavustuksin järjestöjä, jotka kohdentavat kulttuuritoimintaa ikääntyneille.</p>
<p>Vaikuttamismahdollisuudet lisääntyvät <i>Ikääntyneet ovat mukana tasavertaisina kuntalaisina kehittämässä Järvenpään kaupunkia ja sen tarjoamia palveluja. Monikanavaisuuden turvaaminen on keskeistä tiedon saannin, asioinnin ja päätöksenteon edistämiseksi. Ikääntyneiden digiosaamista lisätään.</i></p>	<p>Lisätään ikääntyneiden suoria vaikutusmahdollisuuksia yhteisön ja yhteiskunnallisten asioiden sekä omien palvelujen kehittämisessä (muun muassa kehittäjäyhteisöt/asiakasraadit, monikanavaiset asiakaskyselyt jne.)</p>
	<p>Ikääntynyt asiakas on aina mukana palvelujen innovoinnissa ja kehittämisessä (muun muassa eläkeläisneuvosto tai eläkeläisyhdistysten jäseniä)</p>
	<p>Ikääntyneiden osallisuutta tuetaan teknologian ja digitaalisuuden avulla (muun muassa Seniori-Osaaja.fi toimintamallin avulla).</p>
<p>Mielekäs vapaa-aika <i>Järjestetään monipuolista eri ihmiselle soveltuvaa toimintaa. Tuetaan yhdistysten, järjestöjen, seurojen ja yksittäisten vapaaehtoistoimijoiden sekä yritysten toimintaa julkisen sektorin rinnalla ikääntyneiden hyvän vapaa-ajan lisääjinä. Lisätään kulttuuritarjontaa sekä muita monipuolisia vapaa-ajan viettämisen ja harrastamisen mahdollisuuksia ikääntyneille. Turvataan elinikäisen oppimisen mahdollisuus osaamisen lisääntymiseksi.</i></p>	<p>Järvenpään opiston ja kirjasto ovat verkottuvan ikääntyneen oppimisen keskus.</p>
	<p>Kehitetään yhdessä yhdistysten, järjestöjen, seurojen ja yksittäisten vapaaehtoistoimijoiden sekä yritysten kanssa ikääntyneille mielekkäitä vapaa-ajan ja kulttuuritoimintoja.</p>
	<p>Vapaaehtoiset ovat voimavarana ikääntyneiden oppimista edistämässä (muun muassa kulttuuriluotsi ja kirjastoystävä, liikuntaluotsi).</p>

<p><i>Toimintakyvyn ja liikkumisen lisääminen</i></p> <p><i>Huolehditaan esteettömistä liikuntapaikoista ja edistetään ikääntyneiden kuntalaisten liikkumista ja toimintakykyä. Jatketaan sosiaali- ja terveystaloudissa käytössä olevaa varhaisen puuttumisen mallia osana ikääntyneiden kaatumisen ehkäisyä.</i></p>	<p>Kaupunki huolehtii liikuntapaikkojen kunnosta ja esteettömyydestä.</p> <p>Kehitetään yhdessä yhdistysten, järjestöjen, seurojen ja yksittäisten vapaaehtoistoimijoiden sekä yritysten kanssa ikääntyneille soveltuvia liikuntamahdollisuuksia.</p> <p>Kaupunki jatkaa kaikissa toimintayksiköissä ikääntyneiden parissa tehtävää kaatumisten ja kotitapaturmien ennaltaehkäisyä sekä varhaista puuttumisen mallia.</p>
<p><i>Eri ikäpolvien kohtaaminen</i></p> <p><i>Eri ikäpolvien yhdessä toimimista ja yhteisöllisyyttä lisätään kehittämällä erilaisia kohtaamisen mahdollisuuksia ja tapahtumia.</i></p>	<p>Kehitetään yhdessä yhdistysten, järjestöjen, seurojen ja yksittäisten vapaaehtoistoimijoiden sekä yritysten kanssa eri ikäpolvien välistä yhteistoimintaa.</p> <p>Tuetaan sukupolvien välistä vuorovaikutusta lisäämällä matalan kynnyksen paikkoja sekä tukemalla olemassa olevien paikkojen yhteiskäyttöä. Tarjotaan tapahtumia, joihin eri sukupolvet voivat yhtäläisesti osallistua.</p>

ELINVOIMAISUUS JA TURVALLINEN YMPÄRISTÖ	
Tarkennettu tavoite	Toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi
Elinympäristö <i>Liikenneympäristöä kehitetään niin, että se tukee ikääntyneiden omaehtoista liikkumista esteettömästi ja saavutettavasti. Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan esimerkiksi helposti kuljettavat ja valaistut reitit, levähdyspaikat, jalan kulku ja palveluliikenteen saavutettavuus.</i>	Kehitetään palveluliikennettä ja sen saavutettavuutta sekä tiedotetaan palveluliikenteen reittien kattavuudesta.
	Suunnitellaan ja ylläpidetään jalankulkua varten valaistuja ja selkeästi hahmotettavia reittejä ja huolehditaan riittävästä määrästä levähdyspaikkoja ja tiedotetaan reiteistä (kartta).
Turvallisuus <i>Huomioidaan asuin- ja elinympäristön yleinen turvallisuus. Huolehditaan teiden, jalkakäytävien ja pyöräteiden kunnossapidosta sekä valaistuksesta. Huomioidaan liikennevalojen osalta teiden ylitykseen vaativa katveaika erityisesti niillä kulkuväylillä, joissa ikääntyneitä kuntalaisia liikkuu paljon.</i>	Kunnossapitoluokitus on korkeampi vilkkaimmin liikennöidyillä reiteillä.
	Pyritään ympäristön esteettömyyteen (muun muassa korkeuserot, pintamateriaalit, luiskat, opasteet).
	Turvataan vilkkaasti liikennöityjen katujen/kauppojen kohdalla ikääntyneen suojatien ylitys pidentämällä liikennevalojen ajastusta.
	Edistetään asumisen ja ympäristön turvateknologian käyttöä sekä niiden käyttöönottoa kokeilun kautta.
Asuminen <i>Asuntokantaa kehitetään esteettömäksi ja yhteisölliseksi. Uudistuotannossa huomioidaan uudet asumismuodot, monipuolisuus ja innovaatiot, jotka lisäävät yhteisöllisyyttä.</i>	Huomioidaan uudistuotannossa ja peruskorjattavissa asunnoissa esteettömyys (muun muassa pintamateriaalit, hissit)
	Merkittävimmissä hankkeissa kohdejoukot ovat mukana suunnittelussa.
	Kehitetään ja toteutetaan monipuolisia innovatiivisia asumisratkaisuja, jossa mahdollistetaan monimuotoisuus, yhteisöllisyys ja yksilöllisyys (muun muassa yhteiskäyttöauto, korjaus- ja energiaavustukset, hissivastukset).
	Markkinoidaan vanhustyönkeskusliiton tarjoamasta tuesta kodinmuutostöihin ja arviointikäyntiin.
Palvelujen saavutettavuus ja saatavuus <i>Ikääntyneet kuntalaiset huomioidaan elinkeinopalvelujen ja kunnan tuottamien palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa.</i>	Ikääntyneet ovat mukana palvelutuotantoa suunniteltaessa.

TOIMINTAKYKYÄ TUKEVAT PALVELUT	
Tarkennettu tavoite	Toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi
<p><i>Kotona asumisen tukeminen</i></p> <p><i>Tuetaan ikääntyneiden kuntalaisten kotona asumista, toimintakykyisyyttä ja omatoimisuutta erilaisissa tilanteissa, vähennetään yksinäisyyden kokemusta ja mahdollistetaan palvelujen piirissä olevien osallisuus kaupungin toimintaan ja palveluihin</i></p>	Tuetaan kotona asumista apuvälineiden ja uuden teknologian avulla
	Kotiin vietävien tukipalvelujen, perhehoidon ja omaishoidon kehittäminen
	Kotihoidon ja erityisasumisen palvelujen piirissä oleville järjestetään heidän toiveidensa mukaista toimintaa ja mahdollistetaan niiden saavutettavuus.
<p><i>Oikea-aikaiset ja toimintakykyä tukevat palvelut</i></p> <p><i>Huolehditaan toimivasta ja oikea-aikaisesta palveluneuvonnasta ja – ohjauksesta. Tuetaan lähiverkoston, kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten roolia aktiivisen arjen toteutumisessa sekä omatoimisuutta ja voimavaroja tukevissa palveluissa.</i></p>	Kehitetään keskitetty asiakas- ja palveluohjaus, joka neuvoo ja opastaa kotona asuvia ikääntyneitä palvelujen ja tuen osalta.
	Aktiivisen arjen, kuntoutuksen ja toimintakykyä edistävien palvelumallien kehittäminen
	Lähiverkoston, kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten roolin tukeminen mm. verkostoneuvopidon ja Huoli puheeksi toimintamallien avulla.
<p><i>Laadukkaat palvelut</i></p> <p><i>Kehitetään yksilöllisiä ja joustavia palvelurakenteita, valinnanvapautta ja monimuotoisia palveluratkaisuja. Kehitetään jatkuvasti laatua ja turvataan palvelujen saatavuus ja saavutettavuus. Varmistetaan palvelujen saatavuus ja saavutettavuus.</i></p>	Turvataan palvelujen oikea-aikaisuus ja saavutettavuus seuraamalla aktiivisesti kuntalaisten palvelujen tarvetta ja vaikuttavuutta
	Osaava ja resursseiltaan riittävä henkilöstömäärä varmistetaan osaamiskartoituksen ja henkilöstömitoituksen seurannan kautta. Osaamisen jakamista tuetaan koulutuksilla, työn kierrolla ja verkostotyöllä.
	Valinnanvapauden ja monimuotoisten palveluratkaisujen kehittäminen
	Jatkuva laadun kehittäminen asiakastyytyväisyyskyselyjen ja -palautteiden perusteella
<p><i>Asiakasosallisuuden mahdollistaminen.</i></p> <p><i>Tuetaan asiakkaan mahdollisuutta vaikuttaa palvelujen kehittäjänä, jossa asiakkaan ääni ja oma rooli ovat palveluissa keskeisimpiä.</i></p>	Asiakas on mukana omien palvelujen suunniteltaessa, toteuttamisessa ja arvioinnissa
	Asiakkaat ovat aktiivinen osa toiminnan kehittämistä esimerkiksi asiakasraatien, asiakasiltojen, kehittämisryhmien ja yhteisökahvien kautta
	Kerätään aktiivisesti palveluja käyttäviltä asiakkailta palautetta, jota käytetään palvelujen kehittämisen pohjana.